

Bruxelles, 25 noiembrie 2022
(OR. en)

15151/22

LIMITE

ELARG 103
COWEB 169
COEST 862

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 528 final
Subiect:	EXTINDEREA ȘI PROCESUL DE STABILIZARE ȘI DE ASOCIERE – Proiect de concluzii ale Consiliului

În vederea Consiliului Afaceri Generale care va avea loc la 13 decembrie 2022, se pune la dispoziția delegațiilor, în anexă, proiectul de concluzii ale Consiliului privind extinderea și procesul de stabilizare și de asociere, astfel cum a fost propus de președinție în urma discuțiilor desfășurate în cadrul Grupului de lucru pentru extindere și țări aflate în proces de negociere a aderării la UE. Secțiunea privind procesul de stabilizare și de asociere a fost pregătită de SEAE în urma discuțiilor din cadrul Grupului de lucru pentru regiunea Balcanilor de Vest.

Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să discute și să convină asupra textului proiectului de concluzii ale Consiliului, astfel cum figurează în anexă.

**PROIECT DE CONCLUZII ALE CONSILIULUI PRIVIND EXTINDEREA
ȘI PROCESUL DE STABILIZARE ȘI DE ASOCIERE**

1. Consiliul ia act de Comunicarea Comisiei din 12 octombrie 2022 privind politica de extindere a UE, care conține rapoartele privind Muntenegru, Serbia, Turcia, Macedonia de Nord, Albania, Bosnia și Herțegovina și Kosovo* și care face referire pentru prima dată la Ucraina, Republica Moldova și Georgia. Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei și noua realitate geopolitică subliniază importanța capitală a politicii de extindere a UE ca o ancoră puternică pentru pace, democrație, prosperitate, securitate și stabilitate pe continentul nostru și ca prioritate strategică.

2. Consiliul își reafirmă angajamentul cu privire la extindere în concordanță cu consensul reînnoit privind extinderea aprobat de Consiliul European din 14 și 15 decembrie 2006 și cu concluziile ulterioare ale Consiliului. Consiliul se așteaptă în continuare ca partenerii să își asume responsabilitățile și să demonstreze credibilitatea angajamentelor lor, precum și voință politică prin punerea în aplicare a reformelor necesare și prin progrese concrete în ceea ce privește elementele fundamentale. Asigurarea unor realizări solide și ireversibile în domeniul statului de drept, al economiei, al funcționării instituțiilor democratice și al reformelor administrației publice rămâne decisivă pentru îndeplinirea cerințelor de aderare la UE și reprezintă o investiție pe termen lung în pace, democrație, prosperitate, securitate și stabilitate în Europa. Consiliul reiterează faptul că acceptarea valorilor UE fundamentale și a perspectivei europene, precum și angajamentul față de acestea reprezintă o alegere strategică fermă, esențială pentru toți partenerii care aspiră să devină membri ai UE. Alinierea deplină la politica externă și de securitate comună a UE face parte din această alegere strategică.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.

3. Amintind Agenda de la Salonic și declarațiile de la Sofia, Zagreb și Brdo, Consiliul reafirmă angajamentul deplin și neechivoc al UE față de perspectiva aderării la UE a Balcanilor de Vest. Viitorul Balcanilor de Vest și al cetățenilor lor este în Uniunea Europeană. UE își va consolida și intensifica în continuare implicarea la toate nivelurile pentru a sprijini transformarea politică, economică și socială a regiunii, inclusiv [...] printr-o asistență continuă, pe baza progreselor concrete înregistrate în ceea ce privește supremația legii și reformele socioeconomice, precum și pe baza aderării partenerilor la valorile, normele și standardele UE. În acest context, Consiliul așteaptă cu interes punerea deplină în aplicare a Planului economic și de investiții, precum a Agendei verzi și a celei digitale pentru Balcanii de Vest, instrumente care sunt importante pentru reducerea decalajului socioeconomic, îmbunătățirea infrastructurii și a conectivității, precum și sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale ale regiunii și care consolidează în același timp reziliența și independența energetică. UE și-a consolidat în mod constant colaborarea la nivel de politici cu Balcanii de Vest, axându-se pe domenii-cheie de interes comun, cum ar fi migrația, justiția și afacerile interne, economia și piața unică, energia, transporturile și politica digitală, sănătatea, protecția civilă, politica socială, educația și cercetarea și inovarea, precum și afacerile externe, securitatea și apărarea.

Consiliul își menține hotărârea de a extinde în continuare această colaborare fructuoasă, astfel cum a demonstrat cel mai recent summitul dintre UE și Balcanii de Vest desfășurat la Tirana la 6 decembrie [și Declarația de la Tirana] [la care s-au aliniat toți partenerii].

Turcia rămâne o țară candidată și un partener-cheie în numeroase domenii de interes comun.

4. Consiliul amintește importanța istorică a deciziei Consiliului European din 23 iunie 2022 de a recunoaște perspectiva europeană a Ucrainei și a Republicii Moldova și de a le acorda statutul de țări candidate. Consiliul European a recunoscut de asemenea perspectiva europeană a Georgiei și a confirmat că este gata să îi acorde statutul de țară candidată de îndată ce vor fi abordate prioritățile specificate în avizul Comisiei privind cererea sa de aderare.

5. Viitorul Ucrainei, al Republicii Moldovei și al Georgiei, precum și al cetățenilor lor este în Uniunea Europeană.
6. Consiliul ia act de faptul că, în ultimele luni, Ucraina a făcut dovada unor eforturi considerabile în direcția îndeplinirii obiectivelor care stau la baza statutului său de țară candidată la aderarea la UE. Consiliul salută eforturile de reformă depuse de Ucraina în vremuri atât de dificile și o încurajează să continue pe această cale și să îndeplinească condițiile specificate în avizul Comisiei privind cererea sa de aderare, astfel încât să avanseze în direcția aderării la UE.

Cel de al 8-lea Consiliu de asociere UE-Ucraina din septembrie 2022 a luat act de planul de acțiune pregătit de Ucraina cu privire la punerea în aplicare a măsurilor incluse în avizul Comisiei Europene, a salutat progresele înregistrate și a subliniat importanța unei puneri în aplicare depline și eficiente.

Consiliul invită Comisia să pregătească o foaie de parcurs care să prezinte etapele următoare pentru aprofundarea cooperării sectoriale cu Ucraina, inclusiv integrarea treptată a Ucrainei pe piața internă a UE, ca parte a planului de acțiune prioritar actualizat pentru o punere în aplicare consolidată a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare Ucraina-UE.

7. Consiliul ia act de eforturile considerabile depuse de **Republica Moldova** și încurajează această țară să continue agenda sa de reforme și să îndeplinească condițiile specificate în avizul Comisiei privind cererea sa de aderare, astfel încât să avanseze în direcția aderării la UE. Consiliul pune accentul pe aprofundarea în continuare a cooperării sectoriale a UE cu Republica Moldova. Consiliul așteaptă cu interes desfășurarea celui de al 7-lea Consiliu de asociere UE-Republica Moldova cât mai curând posibil.
8. Consiliul ia act de măsurile întreprinse de **Georgia**, astfel cum au fost evidențiate și în cadrul celui de al 7-lea Consiliu de asociere UE-Georgia din septembrie 2022. În vederea obținerii statutului de țară candidată, Consiliul încurajează Georgia să continue pe calea reformelor și să abordeze pe deplin prioritățile specificate în avizul Comisiei privind cererea sa de aderare. Consiliul pune accentul pe aprofundarea în continuare a cooperării sectoriale a UE cu Georgia.

9. Consiliul amintește că Comisia a fost invitată să transmită în 2023 un raport referitor la îndeplinirea condițiilor prevăzute în avizele Comisiei privind diferitele cereri de aderare, ca parte a pachetului său periodic privind extinderea. În plus, Comisia este invitată să furnizeze Consiliului, în primăvara anului 2023, informații actualizate cu privire la îndeplinirea etapelor specificate în avizele Comisiei pentru a oferi orientări suplimentare în materie de progrese.
10. În conformitate cu concluzii anterioare ale Consiliului și în cadrul criteriilor politice de la Copenhaga și al procesului de stabilizare și de asociere, care rămâne cadrul comun pentru relațiile cu Balcanii de Vest, Consiliul reafirmă, în conformitate cu consensul reînnoit privind extinderea din 2006, necesitatea unei condiționalități echitabile și riguroase și a principiului meritelor proprii. În acest context, Consiliul subliniază că este important să se asigure faptul că UE își poate menține și aprofunda propria dezvoltare, inclusiv capacitatea de a integra noi membri. Consiliul salută faptul că metodologia de extindere revizuită se aplică în prezent celor patru țări care participă la negocieri – Muntenegru, Serbia, Albania și Macedonia de Nord –, ceea ce face ca procesul de aderare să se concentreze mai mult asupra reformelor fundamentale, să fie mai previzibil și să se bazeze pe criterii obiective și pe o condiționalitate pozitivă și negativă riguroasă, precum și pe reversibilitate. Consiliul așteaptă cu interes explorarea întregului potențial al acesteia, în special integrarea accelerată și introducerea treptată în politicile individuale ale UE, în programele UE și pe piața UE, cu asigurarea concomitentă a unor condiții de concurență echitabile.
11. Amintind concluziile Consiliului European din iunie 2022, Consiliul salută și încurajează înregistrarea de noi progrese, într-un mod reversibil și bazat pe merite, în integrarea treptată dintre Uniunea Europeană și partenerii săi încă de pe parcursul procesului de extindere. Hotărât să realizeze progrese semnificative în acest domeniu, Consiliul salută măsurile întreprinse deja în acest sens, în concordanță cu obiectivul integrării accelerate, astfel cum a fost stabilit prin metodologia de extindere revizuită. Consiliul constată inventarierea măsurilor de integrare existente și potențiale și așteaptă cu interes să examineze propunerile de continuare a punerii în aplicare a unor astfel de măsuri, în special în domeniul de interes reciproc.

12. Luând act de stadiul general al actualelor eforturi de reformă în rândul partenerilor, Consiliul subliniază că este imperios necesar ca aceștia să se axeze asupra **reformelor fundamentale** pentru a remedia o serie de deficiențe structurale persistente în domeniul supremației legii, al drepturilor fundamentale, inclusiv al libertății de exprimare și libertății mass-mediei, al consolidării instituțiilor democratice și al reformei administrației publice, precum și asupra criteriilor economice. Bilanțurile solide și durabile privind punerea în aplicare a reformelor, precum și **rezultatele concrete și tangibile** în aceste domenii de importanță majoră rămân esențiale și continuă să determine ritmul general al negocierilor de aderare.
13. Consiliul reiterează că **supremația legii** este o valoare fundamentală pe care se întemeiază UE, un aspect crucial al transformării democratice care se află în centrul procesului de extindere și al procesului de stabilizare și de asociere, precum și criteriul de referință în raport cu care se evaluează progresele înregistrate în direcția aderării la UE. Prin urmare, este vital ca progresele partenerilor în acest domeniu să fie solide, tangibile și ireversibile. Deși salută progresele înregistrate de unii parteneri în această privință, Consiliul remarcă cu îngrijorare profundă că deficiențele generale raportate confirmă că domeniul menționat reprezintă una dintre principalele provocări. Lipsa unor progrese credibile continuă să fie legată de lipsa unei voințe politice reale, de deficiențele în ceea ce privește funcțiile din sistemul judiciar și independența acestuia, de corupția larg răspândită și de criminalitatea organizată, toate acestea fiind preocupări esențiale recurente care trebuie să fie abordate în mod prioritar. În concordanță cu metodologia revizuită, politica anticorupție este integrată prin plasarea unui accent puternic pe capitolele și pe clusterelor relevante. Consiliul face apel la toți partenerii să își intensifice eforturile, în special în ceea ce privește achizițiile publice, care reprezintă unul dintre cele mai vulnerabile domenii în fața corupției.

14. Consiliul remarcă cu îngrijorare că majoritatea deficiențelor raportate anul trecut în domeniul protecției **drepturilor fundamentale** rămân în mare parte valabile și, în unele cazuri, chiar s-au înrăutățit. Deși cadrul de politici este pus în aplicare treptat, în special în ceea ce privește combaterea discriminării și a violenței bazate pe gen, unele lacune sistemice persistă. Sunt necesare de urgență măsuri credibile și reale, inclusiv o punere în aplicare adecvată pentru a se remedia aceste deficiențe. Legile existente trebuie să fie respectate și în practică. Deosebit de îngrijorătoare sunt deficiențele legate de drepturile copiilor și de drepturile și de tratamentul nediscriminatoriu ale persoanelor care aparțin minorităților și ale persoanelor aflate în situații vulnerabile, precum romii, persoanele cu dizabilități și persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (**LGBTI**), precum și ale persoanelor care aparțin minorităților naționale. În ceea ce privește egalitatea de gen, Consiliul reiterează că trebuie să se asigure capacitatea femeilor și a fetelor, precum și exercitarea deplină de către acestea a drepturilor lor fundamentale. Situația privind **libertatea de exprimare, precum și libertatea și pluralismul mass-mediei** – toate elemente esențiale ale unei societăți democratice – rămâne profund îngrijorătoare, înregistrându-se progrese limitate sau niciun progres, iar într-un caz chiar regrese grave constante. Amenințările, intimidările și atacurile care vizează mass-media, jurnaliștii și alți actori din domeniul mass-mediei trebuie abordate și investigate cu fermitate. Asigurarea pluralismului, a independenței organismelor de monitorizare a mass-mediei și a transparenței finanțării mass-mediei este de asemenea necesară pentru a se proteja independența mass-mediei și pentru a se preveni incitățile nejustificate la autocenzură.
15. **Reforma administrației publice** rămâne o provocare-cheie generală. Deși salută exemplele de reforme pozitive, de exemplu în ceea ce privește furnizarea de servicii digitale, Consiliul remarcă necesitatea depolitizării și a creșterii nivelului de tragere la răspundere și de profesionalism la toate nivelurile – caracteristici esențiale ale unei guvernante reactive, eficiente și responsabile.

16. Buna **funcționare și independența instituțiilor democratice** – elemente esențiale ale unei democrații funcționale, precum și o condiție esențială pentru aderarea la UE – rămân o preocupare presantă pentru majoritatea partenerilor. Consiliul constată cu profundă îngrijorare că absența unei voințe politice reale continuă să fie motivul principal pentru care nu s-au înregistrat progrese substanțiale în acest domeniu. Polarizarea politică puternică și lipsa dialogului transpartinic obstrucționează sau subminează buna funcționare a sistemelor democratice și a instituțiilor sale. Consiliul remarcă că este important să existe, pe lângă dialoguri politice mai incluzive și mai constructive, dispoziții care să permită organizațiilor societății civile să funcționeze liber și să participe la procesul de elaborare a politicilor în moduri incluzive și semnificative. Consiliul amintește că progresele în acest domeniu sunt de asemenea legate de înregistrarea de progrese efective în materie de reforme în alte domenii fundamentale, în special supremația legii.
17. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută analiza Comisiei și este de acord cu aceasta. Consiliul subliniază necesitatea de a se accelera reformele structurale pentru a se promova redresarea durabilă, precum și pentru a se asigura îndeplinirea criteriilor economice pentru aderarea la UE. Reducerea vulnerabilității la șocurile externe și sporirea securității alimentare și energetice au devenit și mai importante ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Nivelurile ridicate de sărăcie rămân o problemă pentru toți partenerii, reliefând necesitatea de a se îmbunătăți eficacitatea sistemelor de protecție socială și cheltuielile sociale specifice. UE își reiterează angajamentul de a continua cooperarea și asistența, în special prin consolidarea rezilienței partenerilor din Balcanii de Vest și a implicării lor în măsurile UE în vederea atenuării impactului negativ al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, în special în domenii esențiale precum securitatea alimentară și energetică și amenințările cibernetice. Pachetul de sprijin în domeniul energiei acordat de UE Balcanilor de Vest este deosebit de important, contribuind la atenuarea consecințelor imediate pe care criza energetică le are asupra persoanelor celor mai vulnerabile și promovând în același timp tranziția și diversificarea energetice.

UE continuă să fie alături de partenerii săi și să ofere asistență în special celor care sunt pe deplin aliniați la politica externă și de securitate comună a UE.

18. Îmbunătățirea competitivității și a mediului de afaceri și aprofundarea integrării economice regionale ar spori în mod semnificativ creșterea economică și atractivitatea partenerilor ca destinații pentru investiții. Pentru partenerii din Balcanii de Vest, finalizarea **pieței regionale comune a Balcanilor de Vest** este deosebit de importantă. Consiliul reiterează că reformele în alte domenii fundamentale rămân esențiale pentru redresarea și dezvoltarea economică, la fel cum eforturile de combatere a corupției, de îmbunătățire a supremației legii, de sporire a transparenței și de consolidare a instituțiilor și a dialogului social sunt de asemenea benefice pentru economii. În acest context, Consiliul subliniază importanța transparenței depline a tuturor investițiilor, în special a celor care implică proceduri de achiziții publice. Valorificarea potențialului economic al partenerilor continuă să necesite, de asemenea, punerea în aplicare a reformelor prevăzute în programele de reformă economică și în orientările de politică adoptate în comun cu statele membre ale UE. Ar trebui continuate eforturile de asigurare a stabilității fiscale și de reorientare a bugetelor către structuri axate mai mult pe creștere, inclusiv prin promovarea tranziției verzi și a celei digitale, de o importanță fundamentală, și a dezvoltării capitalului uman.
19. **Agenda verde și conectivitatea durabilă** sunt esențiale pentru o redresare durabilă și pregătită pentru viitor, de care vor beneficia atât întreprinderile, cât și publicul larg. Consiliul reiterează necesitatea vitală de a se continua combaterea schimbărilor climatice în concordanță cu ambițiile UE în materie de climă, de a se accelera alinierea la acquis-ul UE și de a se consolida punerea în aplicare în tranziția către economii neutre din punct de vedere climatic, reziliente, durabile, circulare și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.
20. Consiliul își încurajează partenerii să pună pe deplin în aplicare măsurile incluse în Concluziile comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și Balcanii de Vest și Turcia din 24 mai 2022, pe baza programelor de reformă economică respective. Consiliul reamintește că UE rămâne de departe cel mai important partener comercial al Balcanilor de Vest și al Turciei.

21. **Relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională** rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere. Consiliul salută progresele înregistrate și reiterează importanța cooperării regionale. Crearea **pieței regionale comune a Balcanilor de Vest** – deschisă, incluzivă și bazată pe normele și standardele UE – rămâne esențială pentru valorificarea deplină a potențialului regiunii și a Planului economic și de investiții și reprezintă un element care contribuie la o integrare mai aprofundată pe piața unică a UE. Consiliul salută acordurile recente privind libertatea de circulație cu cărți de identitate, privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior și privind recunoașterea calificărilor profesionale pentru medici, stomatologi și arhitecți.
22. Sunt necesare în continuare eforturi decisive pentru promovarea **reconcilierii și a stabilității regionale**, inclusiv pentru a se ajunge la soluții clare în ceea ce privește chestiunile și disputele bilaterale ale partenerilor care își au rădăcinile în moștenirea trecutului, în concordanță cu dreptul internațional și principiile consacrate, inclusiv cu Acordul privind chestiunile succesoriale, precum și în ceea ce privește cazurile nesoluționate de persoane dispărute și chestiunile legate de crime de război. Consiliul reafirmă că negarea genocidului, discursurile provocatoare sau glorificarea criminalilor de război nu sunt acceptabile, de la orice parte ar proveni acestea. Trebuie evitate declarațiile și acțiunile care au un impact negativ asupra relațiilor de bună vecinătate și a soluționării pe cale pașnică a disputelor. Acordurile bilaterale existente, inclusiv Acordul de la Prespa dintre Macedonia de Nord și Grecia și Tratatul de prietenie, bună vecinătate și cooperare dintre Macedonia de Nord și Bulgaria, trebuie să fie puse în aplicare cu bună credință.

23. Având în vedere noua realitate geopolitică care s-a conturat în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, Consiliul subliniază cu fermitate importanța aprofundării în continuare a cooperării în chestiuni de politică externă, dar și faptul că Uniunea se așteaptă ca partenerii săi să se alinieze la **politica externă și de securitate comună a UE**, un aspect-cheie al procesului de integrare în UE și o expresie puternică a alegerii strategice făcute de un partener, precum și a poziției sale într-o comunitate de valori. Acest lucru este deosebit de relevant pentru situațiile în care sunt în joc interese comune majore, cum ar fi măsurile restrictive în acest moment critic de răscruce geopolitică. Prin urmare, Consiliul salută faptul că majoritatea partenerilor s-au aliniat cu fermitate și îi felicită pentru aceasta, solicitând totodată celor care nu au făcut încă acest lucru să își îmbunătățească în mod decisiv alinierea, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive, și să evite acțiunile care contravin obiectivului lor declarat de a adera la UE. Prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei este de o importanță capitală.

Amenințările hibride au devenit și mai grave de la invadarea Ucrainei de către Rusia. Activitățile de manipulare a informațiilor, inclusiv dezinformarea, urmăresc să conteste credibilitatea UE, să submineze încrederea publicului în instituțiile democratice și să adâncească polarizarea și diviziunile etnice. Consiliul amintește cooperarea sa din ce în ce mai strânsă cu partenerii pentru a contracara amenințările hibride, în special în ceea ce privește reziliența cibernetică și securitatea cibernetică, inclusiv protejarea infrastructurii critice și a securității alimentare și energetice. UE va continua să aprofundeze această cooperare, precum și sprijinul acordat partenerilor săi. În acest context, **comunicarea strategică** și combaterea manipulării informațiilor rămân de o importanță majoră. Consiliul îndeamnă toți partenerii să comunice în mod clar avantajele și obligațiile căii lor către UE, precum și propriul angajament față de valorile UE și față de reformele aferente necesare.

24. Terorismul, radicalizarea și criminalitatea organizată continuă să reprezinte amenințări serioase la adresa securității UE și a tuturor partenerilor. În concordanță cu concluziile anterioare ale Consiliului European și ale Consiliului, Consiliul reiterează că este important să se continue și să se sporească consolidarea cooperării în materie de **luptă împotriva terorismului**, în special în ceea ce privește prevenirea și combaterea tuturor formelor de radicalizare – de natură religioasă, etnonaționalistă sau politică –, acolo unde sunt necesare eforturi suplimentare. Deși constată că există unele rezultate pozitive, Consiliul remarcă că, în **lupta împotriva criminalității organizate**, continuă să fie necesare eforturi suplimentare și un bilanț solid privind condamnările definitive și sechestrarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Consiliul subliniază necesitatea ca toți partenerii să adopte măsuri ferme și imediate pentru combaterea criminalității și eradicarea **corupției**, întrucât lipsa generală a unor rezultate semnificative sporește riscul de regres și alimentează totodată un sentiment de impunitate și inegalitate. Orice măsură care ar putea compromite sau submina alinierea la acquis-ul și politicile UE, inclusiv la procedurile și măsurile UE destinate prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, ar trebui să înceteze fără întârziere.
25. **Migrația ilegală** continuă să fie o provocare majoră, iar combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de ființe umane rămâne o prioritate majoră. Cooperarea și coordonarea susținute cu partenerii de-a lungul rutei Balcanilor de Vest, precum și punerea în aplicare deplină și nediscriminatorie a Declarației UE-Turcia continuă să fie necesare. Consiliul felicită partenerii din Balcanii de Vest pentru cooperarea lor în general constructivă și pentru eforturile lor continue, iar Turcia pentru eforturile sale neîntrerupte de a găzdui o populație foarte mare de refugiați. De asemenea, Consiliul subliniază importanța crucială a armonizării de către parteneri a politicilor lor în materie de vize cu politica UE în acest domeniu și a alinierii urgente la lista UE a țărilor terțe care au nevoie de viză.
26. Consiliul reamintește **asistența financiară și tehnică substanțială acordată** în mod constant de UE procesului de extindere și procesului de stabilizare și de asociere, în special prin Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). Consiliul subliniază importanța instrumentelor de consolidare instituțională existente, cum ar fi înfrățirea instituțională și TAIEX, pentru furnizarea de sprijin specific administrațiilor publice ale tuturor partenerilor.

EXTINDERE

MUNTENEGRUL

27. Consiliul salută progresele generale înregistrate până în prezent în negocierile de aderare, toate cele 33 de capitole examinate fiind deschise, iar 3 fiind închise în mod provizoriu. Prioritatea maximă pentru avansarea negocierilor de aderare și înainte de a se trece la închiderea provizorie a altor capitole, rămâne **îndeplinirea criteriilor intermediare privind statul de drept stabilite la capitolele 23 și 24**. Astfel cum se prevede în cadrul de negociere, este esențial să se înregistreze progrese cu privire la aceste capitole, iar aceste progrese vor continua să determine ritmul negocierilor de aderare în ansamblu.

Consiliul este îngrijorat de volatilitatea politică și de instabilitatea guvernamentală care au cauzat o încetinire a negocierilor de aderare. Consiliul este îngrijorat de decizia Parlamentului de a modifica prerogativele președintelui prin adoptarea de acte legislative prin intermediul procedurii de urgență și subliniază că toate actele legislative trebuie să fie în conformitate cu Constituția. Consiliul le solicită tuturor actorilor politici din Muntenegru să dea dovadă de responsabilitate, să depășească polarizările și să se abțină de la orice acțiune care ar putea aprofunda și mai mult criza instituțională și care ar putea submina instituțiile democratice ale țării. Părțile interesate din sfera politică a Muntenegrului ar trebui să ajungă la un consens pentru a restabili caracterul funcțional al instituțiilor democratice și al administrației, necesar în vederea obținerii de rezultate privind integrarea în UE, obiectivul-cheie declarat al Muntenegrului. Consiliul identifică următoarele aspecte ca fiind cele mai importante și urgente reforme pe care Muntenegru trebuie să le întreprindă.

28. Consiliul amintește necesitatea urgentă de a se restabili funcționarea și credibilitatea principalelor organe judiciare, în special în așteptarea numirilor din cadrul Curții Constituționale, și de a se aborda punerea în aplicare stagnantă a principalelor reforme judiciare. Independența instituțiilor-cheie, în special a sistemului judiciar, trebuie consolidată. Consiliul subliniază că realizarea unei reforme electorale în concordanță cu recomandările ODIHR rămâne esențială pentru consolidarea cadrului democratic. Consiliul încurajează Muntenegrul să își intensifice eforturile, în special în domenii critice cum ar fi **libertatea de exprimare și a mass-mediei**, precum și **lupta împotriva corupției și a criminalității organizate**. Luând act de progresele înregistrate, Consiliul subliniază totodată că este necesar ca bilanțul Muntenegrului să fie îmbunătățit în ceea ce privește anchetele, urmărirea penală, și condamnările definitive, precum și sechestrarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni.

De asemenea, Consiliul solicită Muntenegrului să pună capăt fără întârziere oricărui sistem sau oricărei măsuri care ar putea compromite sau submina alinierea la acquis-ul și politicile UE.

29. În ceea ce privește **reformele economice**, Consiliul remarcă revirimentul puternic și creșterea constantă a economiei, precum și programele ambițioase de reformă fiscală menite să sprijine redresarea postpandemică și alte măsuri care reduc povara care o reprezintă pentru gospodării creșterea prețurilor la energie și alimente. Consiliul încurajează Muntenegrul să pună în aplicare reforme structurale, să reducă datoria publică și să își continue eforturile de consolidare a guvernantei și a transparenței fiscale.

30. Consiliul salută angajamentul continuu și constructiv al Muntenegrului de a dezvolta și mai mult **cooperarea regională** și de a promova **relațiile de bună vecinătate**.

31. Consiliul felicită călduros Muntenegrul pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și, în special, pentru alinierea sa deplină, fermă și de lungă durată la **politica externă și de securitate comună a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Muntenegrului față de calea sa către UE. De asemenea, salută participarea activă și neîntreruptă a Muntenegrului la misiunile și operațiile UE din cadrul **politicii de securitate și apărare comune**.

SERBIA

32. Consiliul salută **progresele generale** înregistrate în negocierile de aderare până în prezent, 22 din 35 de capitole de negociere fiind deschise, iar 2 capitole fiind închise în mod provizoriu. Cu toate acestea, reformele din domeniul statului de drept și al drepturilor fundamentale trebuie redinamizate. Consiliul continuă să sublinieze că progresele în aceste domenii, precum și în ceea ce privește normalizarea relațiilor Serbiei cu Kosovoul, astfel cum figurează în cadrul de negociere, **sunt în continuare** esențiale și vor determina ritmul negocierilor de aderare în ansamblu.
33. Consiliul salută afirmația noului guvern sârb conform căreia integrarea în UE este obiectivul său strategic, subliniind în același timp că o astfel de declarație trebuie să fie urmată de acțiuni. În special în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, Consiliul se așteaptă ca Serbia să dea dovadă de un angajament neechivoc față de UE și să apere principiile și valorile noastre comune. De asemenea, Consiliul solicită autorităților sârbe să comunice în mod obiectiv și fără ambiguitate cu privire la UE și să se implice activ în prevenirea și combaterea tuturor formelor de dezinformare și de acțiuni străine de manipulare a informațiilor de pe toate canalele mediatice.
34. Consiliul ia act de progresele înregistrate de Serbia în unele domenii ale statului de drept, dar și de progresele în general limitate și de întârzierile continue într-o serie de alte domenii. Consiliul încurajează Serbia să dea dovadă de voință politică pentru a accelera și mai mult reformele și pentru a obține rezultate concrete și tangibile în **domeniile fundamentale**. Consiliul identifică următoarele aspecte ca fiind cele mai importante și urgente reforme pe care Serbia trebuie să le întreprindă.
35. Serbia ar trebui să se concentreze asupra îndeplinirii criteriilor de referință intermediare pentru capitolele 23 și 24, inclusiv prin punerea în aplicare a planurilor de acțiune revizuite pentru aceste capitole. Consiliul salută aprobarea cu succes a modificărilor constituționale care vizează consolidarea independenței sistemului judiciar și subliniază importanța unei puneri în aplicare continue. În plus, independența și eficiența globală a sistemului judiciar trebuie îmbunătățite. Consiliul subliniază că este necesar ca Serbia să dea dovadă de voință politică și să își intensifice eforturile de combatere a corupției. Serbia trebuie de asemenea să obțină rezultate tangibile și un bilanț convingător cu anchete, urmăriri penale și condamnări definitive efective, precum și cu înghețarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni, în special în ceea ce privește cazurile de criminalitate gravă și organizată.

36. Consiliul solicită Serbiei să pună în aplicare în mod eficace și cu prioritate planul său de acțiune privind strategia în domeniul mass-mediei, respectând litera și spiritul obiectivelor acestei strategii. Consiliul își reiterează profunda îngrijorare cu privire la lipsa de progrese în ceea ce privește îmbunătățirea mediului general al **libertății de exprimare și al independenței mass-mediei, care afectează și** posibilitățile alegătorilor de a face alegeri electorale în deplină cunoștință de cauză și solicită Serbiei să abordeze de urgență aceste îngrijorări profunde.
37. Serbia trebuie să acorde în continuare o atenție deosebită respectării depline a drepturilor fundamentale, inclusiv protecției grupurilor celor mai vulnerabile, precum și tratamentului nediscriminatoriu al persoanelor care aparțin minorităților pe întreg teritoriul țării. Sunt încă necesare îmbunătățiri concrete ale exercitării efective a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale, în special în domeniul educației, al utilizării limbilor minoritare, precum și al accesului la mass-media și la servicii religioase în limbile minorităților. Urmărirea activă a anchetelor și a condamnărilor pentru infracțiunile motivate de ură rămâne o prioritate. De asemenea, sunt necesare îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește apărarea drepturilor persoanelor LGBTI, inclusiv a dreptului acestora la libertatea de întrunire și de exprimare, astfel cum a reieșit din felul în care autoritățile sârbe au gestionat EuroPride în 2022. Consiliul salută faptul că evenimentul s-a desfășurat în cele din urmă și că nu au avut loc incidente majore.
38. Consiliul subliniază necesitatea de a se asigura buna **funcționare a instituțiilor democratice**. Consiliul ia act de faptul că, înainte de alegerile prezidențiale și de alegerile parlamentare anticipate desfășurate în 2022, Serbia a abordat unele recomandări formulate cu mai mult timp în urmă de OSCE/ODIHR și salută faptul că toate forțele politice au participat la alegeri. Consiliul constată pe o notă pozitivă că libertățile fundamentale au fost respectate în mare măsură în timpul campaniei, remarcând însă că au existat condiții inegale pentru candidați. Consiliul solicită noului guvern sârb să ia măsuri rapide și hotărâte cu privire la punerea în aplicare a reformelor întârziate de procesul electoral lung.

39. Consiliul continuă să sublinieze importanța unei cooperări regionale semnificative în gestionarea la nivel intern a **crimelor de război** și în rezolvarea cazurilor nesoluționate de persoane dispărute, precum și importanța cooperării depline cu Mecanismul Internațional Însărcinat cu Exercițarea Funcțiilor Restante ale Tribunalului Penal, inclusiv prin acceptarea și punerea în aplicare pe deplin, în regim de urgență, a hotărârilor și a deciziilor acestuia. Nu ar trebui să existe sprijin, nici loc în spațiul public pentru infractorii de război condamnați ori pentru glorificarea sau negarea crimelor lor.
40. În ceea ce privește **reformele economice**, Consiliul ia act cu satisfacție de progresele continue înregistrate în dezvoltarea unei economii de piață funcționale. Consiliul încurajează Serbia să intensifice reformele structurale ale administrației publice și ale întreprinderilor de stat, cu un accent deosebit pe întreprinderile de stat din sectorul energetic. Consiliul ia act de faptul că Serbia și-a menținut nivelul de pregătire în ceea ce privește criteriile de deschidere din clusterul 3 (Competitivitate și creștere economică incluzivă) și va continua evaluarea acestora.
41. Luând act cu satisfacție de sprijinul acordat de Serbia rezoluțiilor Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și de alte măsuri relevante, Consiliul regretă totodată profund regresele Serbiei în ceea ce privește alinierea la politica externă și de securitate comună a UE, în special nealinierea la sancțiunile UE împotriva Rusiei și a Belarusului, și acțiunile de politică externă ale acestei țări care sunt contrare abordării comune a UE. Consiliul subliniază așteptările sale ferme ca Serbia să își îndeplinească angajamentul asumat în cadrul de negociere și să își intensifice alinierea la **pozițiile din domeniul politicii externe și de securitate comune a UE și la măsurile restrictive**, ca o chestiune de maximă prioritate. Consiliul salută participarea activă și neîntreruptă și contribuția importantă a Serbiei la misiunile și operațiile UE din cadrul **politicii de securitate și apărare comune**.

42. Consiliul subliniază necesitatea ca Serbia să își îndeplinească angajamentul de aliniere la politica UE în domeniul vizelor. Deși [...] salută măsurile pozitive întreprinse de Serbia în direcția îndeplinirii angajamentului său, Consiliul subliniază necesitatea continuării eforturilor în acest domeniu, în special în ceea ce privește țările terțe care prezintă un risc de migrație ilegală sau de securitate pentru UE.
43. În ceea ce privește dialogul facilitat de UE, Consiliul salută continuarea dialogului și felicită pentru angajamentul lor Înaltul Reprezentant și RSUE pentru dialogul Belgrad-Priștina și alte chestiuni regionale din Balcanii de Vest. Consiliul se așteaptă ca Serbia să se angajeze fără întârziere în dialogul facilitat de UE, cu bună-credință și cu deschidere către compromis în vederea ajungerii la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Kosovo cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE. Acest acord ar trebui să abordeze toate chestiunile nesoluționate și să contribuie la stabilitatea regională. Acest lucru este esențial pentru a permite Serbiei și Kosovoului să avanseze pe căile lor europene respective. Consiliul își reiterează așteptarea fermă ca toate acordurile anterioare să fie pe deplin respectate și puse în aplicare fără întârziere și ca părțile să se angajeze în mod constructiv în soluționarea tuturor litigiilor lor bilaterale. Consiliul invită ambele părți să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea duce la tensiuni și violență, precum și de la o retorică care nu favorizează dialogul. Consiliul le reamintește ambelor părți responsabilitatea lor comună de a asigura pacea și stabilitatea.
44. Consiliul salută faptul că Serbia și-a menținut angajamentul într-o serie de inițiative de cooperare regională și încurajează Serbia să consolideze în continuare relațiile de bună vecinătate și să contribuie la stabilitate și reconciliere cu toți partenerii din regiune.

TURCIA

45. Consiliul European din 24-25 iunie 2021 a luat act de interesul strategic al Uniunii Europene față de un mediu stabil și sigur în estul Mării Mediterane și față de dezvoltarea unei relații de cooperare reciproc avantajoase cu Turcia. Trebuie susținută detensionarea situației din estul Mării Mediterane. UE rămâne pregătită să colaboreze cu Turcia într-un mod etapizat, proporțional și reversibil într-o serie de domenii de interes comun, sub rezerva condiționalităților stabilite.

Având în vedere recenta creștere a tensiunilor, Consiliul amintește că Consiliul European din 23-24 iunie 2022 și-a exprimat profunda îngrijorare cu privire la acțiunile și declarațiile repetate ale Turciei, adăugând că Turcia trebuie să respecte suveranitatea și integritatea teritorială ale tuturor statelor membre ale UE. Reamintind concluziile sale anterioare și declarația din 25 martie 2021, Consiliul European a afirmat că se așteaptă ca Turcia să respecte pe deplin dreptul internațional, să dezamorseze tensiunile în interesul stabilității regionale în estul Mediteranei și să promoveze relațiile de bună vecinătate într-un mod durabil.

46. Având în vedere toate concluziile relevante ale Consiliului European, Consiliul își menține hotărârea de a purta în continuare un dialog deschis și sincer, de a aborda provocările comune și de a coopera în domenii esențiale de interes comun, cum ar fi migrația, combaterea terorismului, sănătatea publică, clima și chestiunile regionale. Consiliul salută continuarea dialogurilor la nivel înalt dintre UE și Turcia cu privire la mai multe dintre aceste chestiuni.

47. Consiliul felicită Turcia pentru eforturile semnificative continue depuse cu scopul de a găzdui aproape 4 milioane de refugiați și de a se ocupa de nevoile acestora. Asistența continuă acordată de UE refugiaților și comunităților-gazdă este asigurată în timp util. **Declarația UE-Turcia** din 2016 continuă să dea rezultate. Consiliul reamintește că Consiliul European din 21-22 octombrie 2021 a invitat Turcia să asigure punerea în aplicare deplină și nediscriminatorie a Declarației UE-Turcia, inclusiv față de Republica Cipru. Conform dreptului internațional și dreptului UE, gestionarea eficace a frontierelor, prevenirea sosirilor ilegale, precum și reluarea returnărilor continuă să fie prioritare. Punerea în aplicare deplină și eficace a Acordului de readmisie UE-Turcia și cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne cu toate statele membre ale UE rămân esențiale.

48. Consiliul își reiterează profunda îngrijorare cu privire la noile regrese, foarte alarmante, din domeniul **democrației, al statului de drept și al drepturilor fundamentale.**

Lipsa sistematică a independenței și presiunea nejustificată asupra sistemului judiciar continuă să reprezinte o sursă de îngrijorare profundă, în aceeași măsură ca și restricțiile, luările în custodie publică, încarcerările și alte măsuri în curs care vizează jurnaliști, cadre universitare, membri ai partidelor politice, inclusiv membri ai Parlamentului, avocați, apărători ai drepturilor omului, utilizatori de platforme de comunicare socială și alte persoane care își exercită drepturile și libertățile fundamentale. Consiliul este preocupat de faptul că recent adoptata Lege privind dezinformarea ar putea restrânge și mai mult libertatea de exprimare și mass-media independentă din Turcia.

Consiliul subliniază importanța respectării legalității și integrității procesului electoral, în special în contextul numeroaselor arestări, destituirii și înlocuirii ale primarilor municipali aleși în mod democratic, și al vizării partidelor de opoziție și a membrilor acestora.

Consiliul își reiterează apelul adresat Turciei de a inversa urgent tendințele negative din toate aceste domenii și de a aborda în mod credibil numeroasele deficiențe grave identificate în raportul Comisiei, în concordanță cu angajamentele internaționale asumate de Turcia.

Turcia ar trebui, de asemenea, să își intensifice cooperarea cu Consiliul Europei și cu organele și instituțiile sale competente, să abordeze principalele recomandări ale acestora, să pună în aplicare pe deplin Convenția europeană a drepturilor omului și alte instrumente internaționale privind drepturile omului la care Turcia este parte, precum și să execute toate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, în conformitate cu articolul 46 din CEDO. Faptul că Turcia continuă să nu execute hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului ridică întrebări serioase cu privire la angajamentele asumate de această țară în ceea ce privește statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale, precum și cu privire la obligațiile sale internaționale.

49. În ceea ce privește **reformele economice**, Consiliul ia act de îngrijorările serioase care persistă cu privire la funcționarea economiei de piață a țării. Deficiențele în materie de coordonare a instituțiilor și a politicilor au subminat credibilitatea și eficacitatea acțiunilor autorităților, iar dezechilibrele au crescut în mod semnificativ, ceea ce a dus la instabilitatea pieței financiare, la creșterea inflației, la o liră mai slabă și la o sărăcie mai pronunțată. Independența autorităților de reglementare, în special a Băncii Centrale, este deosebit de importantă.

Consiliul reamintește de asemenea necesitatea ca Turcia să abordeze obligațiile în ceea ce privește punerea în aplicare a **uniunii vamale UE-Turcia**, asigurând aplicarea efectivă a acesteia în raport cu toate statele membre. Consiliul regretă abaterile continue și pe scară largă ale Turciei de la obligațiile care îi revin în temeiul uniunii vamale UE-Turcia și reamintește că ar trebui eliminate fără întârziere barierele comerciale sau echivalente care nu sunt în conformitate cu aceasta.

50. Consiliul felicită Turcia pentru rolul său constructiv în facilitarea exportului de cereale ucrainene.

51. Cu toate acestea, Consiliul regretă profund faptul că Turcia nu s-a aliniat la sancțiunile UE împotriva Rusiei. Consiliul subliniază așteptările sale ferme ca Turcia să își intensifice alinierea la pozițiile din domeniul **politicii externe și de securitate comune** a UE și la măsurile restrictive, ca o chestiune de maximă prioritate. Consiliul subliniază că este extrem de important să se prevină eludarea măsurilor restrictive ale UE adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. În acest sens, Consiliul se așteaptă ca Turcia să asigure libera circulație a produselor, inclusiv a celor cu dublă utilizare, în cadrul uniunii vamale UE-Turcia, cu respectarea deplină a măsurilor restrictive respective.

Consiliul constată cu profundă îngrijorare că politica externă a Turciei este în contradicție tot mai mare cu prioritățile UE din cadrul politicii externe și de securitate comune. În acord cu interesul comun al UE și al Turciei în ceea ce privește pacea și stabilitatea din regiune, Consiliul se așteaptă ca Turcia și toți actorii să contribuie în mod pozitiv la soluționarea crizelor regionale.

Consiliul reamintește poziția sa privind aderarea statelor membre la organizațiile internaționale.

52. Consiliul se așteaptă în continuare ca Turcia să își asume fără echivoc angajamentul de a întreține **relații de bună vecinătate**, de a respecta acordurile internaționale și de a soluționa pe cale pașnică diferendele, inclusiv, dacă este necesar, prin sesizarea Curții Internaționale de Justiție.

Consiliul, astfel cum se menționează în concluziile sale anterioare, îi solicită Turciei să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul cadrului de negociere, inclusiv punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere, față de toate statele membre. Consiliul reafirmă că recunoașterea tuturor statelor membre este esențială. Turcia trebuie să pună capăt tuturor amenințărilor și acțiunilor care aduc atingere relațiilor de bună vecinătate, să normalizeze relațiile sale cu Republica Cipru și să respecte suveranitatea tuturor statelor membre ale UE asupra mărilor teritoriale și spațiului aerian ale acestora, precum și toate drepturile lor suverane, care cuprind, printre altele, dreptul de a explora și exploata resursele naturale, în conformitate cu dreptul UE și cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

53. UE este în continuare angajată pe deplin în vederea unei soluționări globale a **problemei cipriote**. Consiliul amintește că este în continuare esențial, în acest sens, ca Turcia să își ia angajamentul și să contribuie la o soluționare pașnică, inclusiv în ceea ce privește aspectele externe ale acesteia, în cadrul ONU, având la bază o federație formată din două comunități și două zone aflate în situație de egalitate politică, în conformitate cu toate rezoluțiile relevante ale CSONU, precum și cu respectarea principiilor pe care se întemeiază UE și a acquis-ului. UE va continua să joace un rol activ în sprijinirea acestui proces.

Consiliul condamnă acțiunile unilaterale constante ale Turciei în ceea ce privește **Varoșa**, care contravin rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU și reamintește importanța statutului zonei Varoșa și necesitatea respectării depline a rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, în special a rezoluțiilor 550, 789 și 1251. Consiliul solicită anularea imediată a acestor acțiuni și anularea tuturor măsurilor luate în ceea ce privește Varoșa începând din octombrie 2020. În acest sens, Consiliul amintește concluziile Consiliului European din iunie 2021.

54. Consiliul constată cu regret faptul că Turcia continuă să se îndepărteze de Uniunea Europeană și reamintește concluzia sa anterioară care constată că, prin urmare, negocierile de aderare cu Turcia au ajuns practic într-un punct mort și că nu mai poate fi luată în considerare deschiderea sau închiderea altor capitole.

MACEDONIA DE NORD

55. Consiliul salută **lansarea procesului de negociere a aderării Macedoniei de Nord** în cadrul primei conferințe interguvernamentale din 19 iulie 2022: o recunoaștere clară a progreselor înregistrate de Macedonia de Nord referitor la avansarea în privința agendei de reformă a UE și la obținerea de rezultate tangibile și susținute.
56. De asemenea, Consiliul salută faptul că Comisia a realizat deja progrese în activitatea sa de desfășurare a procesului de examinare analitică a acquis-ului UE (**exercițiul de screening**) și așteaptă cu interes finalizarea acestui proces.
57. În urma alegerilor locale care au avut loc în octombrie 2021, Consiliul amintește că este necesară o revizuire cuprinzătoare a **legislației electorale** și că este important ca autoritățile să continue să abordeze recomandările pendinte ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția.
58. Consiliul salută faptul că s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește aspectele **fundamentale** și, în special, în domeniul **statului de drept**, inclusiv în lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, **însă sunt necesare eforturi suplimentare**. Consiliul salută de asemenea angajamentul guvernului de a continua și de a accelera punerea în aplicare a reformelor legate de UE. Durabilitatea acestor reforme structurale este un proces pe termen lung, care necesită o implicare continuă atât din partea guvernului, cât și din partea opoziției. În acest sens, Consiliul încurajează toate părțile din Parlament să colaboreze în continuare în mod constructiv și să ajungă la un consens între partide, axându-se pe luarea de măsuri concrete în cadrul procesului de negociere și pe menținerea dinamicii actuale a reformelor. Consiliul subliniază necesitatea de a se asigura transparența procesului de elaborare a politicilor, caracterul incluziv al proceselor de consultare și o comunicare eficace în legătură cu procesul de negociere.

59. În domeniul sistemului **judiciar**, Consiliul salută faptul că au fost înregistrate unele progrese printr-o punere stabilă în aplicare a strategiei de reformă a sistemului judiciar. Pe baza progreselor deja înregistrate, sunt necesare eforturi susținute pentru a se asigura independența, profesionalismul și imparțialitatea sistemului judiciar. Consiliul remarcă eforturile constante de combatere a corupției și a criminalității organizate, inclusiv în ceea ce privește cazurile la nivel înalt. Consiliul subliniază necesitatea de a se asigura punerea în aplicare sistematică a planului de acțiune actualizat privind strategia de reformă a sistemului judiciar și de a se intensifica punerea în aplicare a strategiilor în materie de resurse umane pentru sistemul judiciar și pentru organele de urmărire penală. Consiliul subliniază că este important ca instituțiile în cauză să dea curs recomandărilor Comisiei de Stat pentru Prevenirea Corupției, care și-a continuat în mod proactiv activitatea și a introdus mai multe acțiuni, inclusiv împotriva unor înalți funcționari.

Consiliul solicită Macedoniei de Nord să își continue eforturile de consolidare a **drepturilor fundamentale, a libertății mass-mediei și a libertății de exprimare**.

60. Consiliul ia act de faptul că s-au înregistrat progrese limitate în domeniul **reformei administrației publice**. Asigurarea respectării principiilor transparenței, meritului și reprezentării echitabile rămâne esențială.
61. Țara a pus în aplicare o reformă cuprinzătoare a **serviciilor sale de informații și de securitate**. Consiliul reiterează faptul că trebuie consolidată capacitatea de control parlamentar asupra serviciilor de informații.
62. Consiliul salută faptul că Macedonia de Nord continuă să joace un rol activ și constructiv în gestionarea fluxurilor **migratorii** mixte, cooperând în mod eficace cu țările învecinate și cu statele membre ale UE. Consiliul subliniază necesitatea ca Macedonia de Nord să își îndeplinească angajamentul de aliniere la politica UE în domeniul vizelor.

Consiliul salută semnarea Acordului privind statutul dintre UE și Macedonia de Nord referitor la Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex).

63. În ceea ce privește **reformele economice**, Consiliul încurajează Macedonia de Nord să își continue eforturile pentru a îndeplini mai departe cerințele pieței interne a UE și pentru a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii.
64. Consiliul salută faptul că recensământul din 2021 este acum finalizat și ia act de rezultatele acestuia.
65. **Relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională** rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere. Consiliul amintește importanța obținerii unor rezultate tangibile și a punerii în aplicare cu bună credință, de către toate părțile, a acordurilor bilaterale.
66. Consiliul felicită călduros Macedonia de Nord pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și în special pentru alinierea sa deplină la **politica externă și de securitate comună a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Macedoniei de Nord față de calea sa către UE. De asemenea, salută participarea activă și neîntreruptă a Macedoniei de Nord la misiunile și operațiile UE din cadrul **politicii de securitate și apărare comune**.

ALBANIA

67. Consiliul salută **lansarea procesului de negociere a aderării Albaniei** în cadrul primei conferințe interguvernamentale cu Albania din 19 iulie 2022: o recunoaștere clară a progreselor înregistrate de Albania referitor la avansarea în privința agendei de reformă a UE și la obținerea de rezultate tangibile și susținute în materie de reforme.
68. De asemenea, Consiliul salută faptul că Comisia a realizat deja progrese în activitatea sa de desfășurare a procesului de examinare analitică a acquis-ului UE (**exercițiul de screening**) și așteaptă cu interes finalizarea acestui proces.
69. În urma **alegerilor** parlamentare din aprilie 2021, Consiliul subliniază că este important ca autoritățile să continue să abordeze punerea în aplicare a recomandărilor pendinte ale OSCE/ODIHR. Consiliul amintește că un dialog politic incluziv și constructiv în această țară rămâne esențial pentru a se impulsiona în continuare ritmul reformelor. Consiliul subliniază necesitatea de a se asigura transparența procesului de elaborare a politicilor, caracterul incluziv al proceselor de consultare și o comunicare eficientă în legătură cu procesul de negociere.
70. Consiliul salută progresele înregistrate de Albania în **domeniile fundamentale** și, în special, în ceea ce privește **statul de drept**, în mod specific prin punerea în aplicare a reformei cuprinzătoare a justiției, care a avansat în mod constant, și prin intensificarea luptei împotriva corupției și a criminalității organizate. Curtea Specială pentru Combaterea Corupției și a Criminalității Organizate a emis mai multe hotărâri definitive importante cu privire la înalți funcționari de stat. Eforturile de realizare a unui bilanț solid în lupta împotriva corupției și a criminalității organizate trebuie să se intensifice, inclusiv la nivel înalt. Executarea hotărârilor judecătorești definitive rămâne esențială. Planul de acțiune pentru abordarea recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională trebuie pus în aplicare în continuare.

Consiliul solicită Albaniei să se abțină de la instituirea oricărui [...] sistem sau [...] a oricărei [...] măsuri, cum ar fi adoptarea de legi privind amnistia fiscală, care ar putea compromite sau submina alinierea la acquis-ul și politicile UE, inclusiv la procedurile și măsurile UE destinate prevenirii spălării banilor și a evaziunii fiscale.

71. Consiliul salută faptul că procesul de **verificare** a continuat să înregistreze progrese constante și a produs rezultate tangibile. Consiliul salută votul exprimat pe scară largă în rândul partidelor cu privire la prelungirea limitată în timp a mandatului constituțional al organelor de verificare și încurajează autoritățile să asigure finalizarea ordonată a procesului în cel mai scurt timp posibil. Consiliul salută reluarea funcționării Înaltei Curți și a Curții Constituționale.

72. În ceea ce privește **drepturile fundamentale**, Consiliul face un apel la intensificarea eforturilor de punere în aplicare a unei reforme cuprinzătoare a sectorului funciar și de consolidare a drepturilor de proprietate în mod transparent, inclusiv prin organizarea de consultări cu toate părțile interesate relevante, inclusiv prin abordarea cazurilor de falsificare a documentelor și prin realizarea de progrese rapide în cadrul procesului de înregistrare și compensare. Ca urmare a adoptării Legii privind recensământul populației, Consiliul așteaptă cu interes buna desfășurare a recensământului în condiții de transparență deplină și în concordanță cu standardele internaționale. De asemenea, Consiliul salută adoptarea legislației secundare privind minoritățile și continuă să îndemne Albania să adopte și să pună în aplicare rapid reglementările restante aferente Legii-cadru din 2017 privind protecția minorităților naționale, în concordanță cu standardele europene și cu implicarea tuturor părților interesate relevante.

În plus, Consiliul continuă să solicite Albaniei să realizeze progrese concrete în ceea ce privește **libertatea de exprimare**. Consiliul reiterează că este important ca orice modificări aduse legii privind mass-media să fie în concordanță cu recomandările Comisiei de la Veneția și cu standardele internaționale, în cazul în care legislația va fi examinată în continuare de Parlament.

73. Consiliul constată că s-au înregistrat progrese limitate în reforma **administrației publice** și încurajează Albania să continue cu eforturi hotărâte în această direcție. Coordonarea în cadrul administrației publice necesită îmbunătățiri, în special pentru integrarea proceselor de planificare a politicilor și de întocmire a bugetului. Înființarea de noi agenții trebuie să fie un proces incluziv, iar acestea ar trebui să facă obiectul unui sistem de control și echilibru.

74. În ceea ce privește **migrația**, cadrul juridic al Albaniei este în mare măsură aliniat la acquis-ul UE, dar trebuie actualizat. Numărul total de cereri de azil nefondate depuse de resortisanții albanezi în țările din UE a crescut semnificativ în 2021. Autoritățile albaneze trebuie să monitorizeze îndeaproape și să abordeze această chestiune. Consiliul subliniază necesitatea ca Albania să își îndeplinească angajamentul de aliniere la **politica UE în domeniul vizelor**.
75. În ceea ce privește **reformele economice**, Consiliul încurajează Albania să își continue eforturile pentru a îndeplini mai departe cerințele pieței interne a UE și pentru a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii.
76. Consiliul salută implicarea constantă și constructivă a Albaniei în **cooperarea regională**. Consiliul salută și faptul că Albania a continuat dialogul pentru a asigura **relațiile de bună vecinătate**, care rămân esențiale.
77. Consiliul felicită călduros Albania pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și în special pentru alinierea sa deplină la **politica externă și de securitate comună a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Albaniei față de calea sa către UE. De asemenea, salută participarea activă și neîntreruptă a Albaniei la misiunile și operațiile UE din cadrul **politicii de securitate și apărare comune**. Consiliul felicită Albania pentru implicarea sa activă, ca membru nepermanent în cadrul Consiliului de Securitate al ONU, în promovarea și apărarea ordinii internaționale bazate pe norme.

PROCESUL DE STABILIZARE ȘI DE ASOCIERE

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

78. Consiliul European din 23-24 iunie 2022 și-a exprimat disponibilitatea să acorde statutul de țară candidată Bosniei și Herțegovinei și, în acest scop, a invitat Comisia să transmită fără întârziere un raport Consiliului cu privire la punerea în aplicare a celor 14 priorități-cheie prevăzute în avizul acesteia, acordând atenție specială celor care constituie un set substanțial de reforme, astfel încât Consiliul European să revină și să decidă asupra chestiunii. În comunicarea sa privind politica de extindere a UE din octombrie 2022, Comisia a recomandat Consiliului să acorde statutul de țară candidată Bosniei și Herțegovinei, plecând de la premisa că se iau o serie de măsuri în vederea consolidării statului de drept, a combaterii corupției și a criminalității organizate, a gestionării migrației și a drepturilor fundamentale. În contextul geopolitic actual, Consiliul subliniază necesitatea urgentă ca această țară să facă progrese pe calea către UE, în special prin concretizarea tuturor celor 14 priorități-cheie pentru deschiderea negocierilor de aderare la UE identificate în avizul Comisiei privind cererea Bosniei și Herțegovinei de aderare la UE, astfel cum au fost aprobate de Consiliu în 2019. De asemenea, Consiliul face apel la toți liderii politici din Bosnia și Herțegovina să pună rapid în aplicare angajamentele stabilite în acordul la care s-a ajuns la 12 iunie 2022 și să finalizeze de urgență reforma constituțională și electorală, în conformitate cu prioritățile-cheie.
79. Consiliul salută organizarea de alegeri generale în Bosnia și Herțegovina la 2 octombrie 2022. Conform constatărilor și concluziilor preliminare ale misiunii OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, alegerile au fost, în general, competitive și bine organizate, dar marcate de neîncredere în instituțiile publice și de o retorică care instigă la dezbinare etnică. Asigurarea faptului că alegerile se desfășoară în conformitate cu standardele europene este o prioritate-cheie stabilită în avizul Comisiei. UE se așteaptă ca la nivel de stat, entitate și canton să fie instituite rapid legislaturi și guverne funcționale, pentru a se concentra asupra reformelor pe calea către UE.

80. Consiliul își reafirmă în continuare angajamentul neechivoc față de perspectiva europeană a Bosniei și Herțegovinei, ca țară unică, unită și suverană.
81. Consiliul îndeamnă toți actorii politici din Bosnia și Herțegovina să se abțină de la retorica și acțiunile provocatoare de dezbinare și să renunțe la acestea, inclusiv la cele care pun sub semnul întrebării suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a țării, și să pună capăt glorificării criminalilor de război condamnați, precum și să promoveze în mod activ reconcilierea.
82. Consiliul constată cu îngrijorare progresele generale limitate în ceea ce privește reformele, însă salută măsurile recente luate, inclusiv: adoptarea modificărilor aduse legii privind achizițiile publice, adoptarea strategiei cuprinzătoare privind gestionarea finanțelor publice de către toate nivelurile de administrație, numirea a patru judecători pe posturi vacante în cadrul Curții Constituționale a entității federative, ratificarea mai multor acorduri, inclusiv referitoare la programele Orizont Europa și Europa creativă și la mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene, precum și progresele în ceea ce privește operaționalizarea cooperării cu Europolul și adoptarea strategiei de combatere a terorismului.
83. În ceea ce privește mecanismele instituționale care au fost create prin Acordul de pace de la Dayton, Bosnia și Herțegovina trebuie să întreprindă reforme constituționale și electorale suplimentare pentru a asigura egalitatea și nediscriminarea tuturor cetățenilor, în special prin aplicarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) în cauza Sejdić-Finci. Consiliul își reiterează solicitarea pentru un proces incluziv de reforme constituționale și electorale limitate, prin intermediul unui dialog veritabil și în conformitate cu standardele europene care să elimine toate formele de inegalitate și discriminare din cadrul procesului electoral. Consiliul subliniază că nu ar trebui luată nicio măsură legislativă sau politică care să îngreuneze executarea hotărârii pronunțate în cauza Sejdić-Finci și a hotărârilor conexe ale CEDO sau care să agraveze mai mult diviziunile.

84. Deși este îngrijorat de lipsa progreselor, Consiliul încurajează în continuare Bosnia și Herțegovina să abordeze reformele care vizează îmbunătățirea cadrului legislativ și instituțional al țării pentru a se conforma cerințelor aderării la UE, inclusiv prin elaborarea și adoptarea unui program național pentru adoptarea acquis-ului UE.
85. Consiliul salută modificările legislative aduse legii privind achizițiile publice, exprimându-și, în același timp, îngrijorarea cu privire la faptul că nu s-au înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește abordarea priorităților-cheie din aviz și a constatărilor raportului experților privind aspectele legate de statul de drept. Consiliul subliniază necesitatea ca autoritățile să consolideze statul de drept și să ia măsuri decisive pentru a intensifica prevenirea și combaterea corupției și a criminalității organizate. În acest scop, Consiliul îndeamnă Bosnia și Herțegovina să adopte modificări în materie de integritate la legea privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor și să își alinieze la standardele europene legislația privind conflictul de interese. Consiliul reamintește, de asemenea, necesitatea ca Bosnia și Herțegovina să adopte o nouă lege privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor și să adopte legea privind instanțele din Bosnia și Herțegovina. Hotărârile Curții Constituționale trebuie respectate pe deplin.
86. Consiliul salută faptul că cadrul legislativ și instituțional privind drepturile fundamentale este în mare măsură în vigoare și salută adoptarea unor planuri de acțiune pentru incluziunea socială a romilor și pentru drepturile persoanelor LGBTI. Solicită Bosniei și Herțegovinei să își intensifice în mod semnificativ eforturile de reformă în ceea ce privește drepturile omului, egalitatea de gen și nediscriminarea, în special prin instituirea unui mecanism național de prevenire a torturii și a relelor tratamente.
87. Consiliul regretă lipsa progreselor în ceea ce privește libertatea de exprimare și a mass-mediei și siguranța jurnaliștilor și îndeamnă Bosnia și Herțegovina să asigure monitorizarea judiciară adecvată a cazurilor de amenințări și violență împotriva jurnaliștilor și a lucrătorilor din mass-media.
88. Consiliul se așteaptă ca Bosnia și Herțegovina să ia măsuri esențiale în cadrul reformei administrației publice prin garantarea profesionalismului și a depolitizării funcției publice și a unei abordări coordonate la nivel național în ceea ce privește elaborarea politicilor.

89. Consiliul salută măsurile pozitive luate pentru a îmbunătăți gestionarea și coordonarea migrației, precum și sistemul său de azil și încurajează Bosnia și Herțegovina să continue în mod decisiv lucrările pentru a aborda cu succes provocările legate de migrație. În acest context, Consiliul constată cu satisfacție că Consiliul de Miniștri a adoptat o propunere legislativă privind controlul la frontiere și încurajează Bosnia și Herțegovina să adopte strategia și planul de acțiune privind migrația, să îmbunătățească alinierea la politica UE în domeniul vizelor, precum și să consolideze gestionarea frontierelor și să încheie cu UE Acordul privind statutul Frontexului.
90. În ceea ce privește reformele economice, Consiliul este preocupat de faptul că țara rămâne într-un stadiu incipient în privința instituirii unei economii de piață funcționale și a capacității sale de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din UE. Consiliul reamintește necesitatea de a se asigura respectarea Acordului de stabilizare și de asociere (ASA) și desfășurarea periodică de reuniuni ale organelor ASA.
91. Consiliul încurajează Bosnia și Herțegovina să se implice activ și mai mult în cooperarea regională și în relațiile de bună vecinătate.
92. Consiliul salută îmbunătățirea semnificativă de către Bosnia și Herțegovina a alinierii sale la politica externă și de securitate comună a UE, semnalând angajamentul său față de calea către UE. Consiliul solicită Bosniei și Herțegovinei să își îmbunătățească în continuare rata de aliniere și să asigure punerea în aplicare deplină a măsurilor restrictive.
93. Consiliul salută extinderea mandatului EUFOR Althea, care continuă să sprijine autoritățile din Bosnia și Herțegovina în menținerea unui mediu sigur și securizat pentru toți cetățenii.
94. Consiliul reiterează importanța cooperării continue între actorii internaționali și își exprimă sprijinul pentru misiunea Înaltului Reprezentant și a biroului acestuia în vederea îndeplinirii Agendei 5+2.

KOSOVO¹

95. Consiliul salută angajamentul continuu al Kosovoului față de calea sa europeană și reiterează importanța continuării punerii în aplicare a Acordului de stabilizare și de asociere (ASA) UE-Kosovo.
96. Consiliul salută progresele continue în ceea ce privește consolidarea democrației și a supremației legii, administrarea generală a justiției, combaterea corupției, combaterea terorismului și prevenirea extremismului violent. Invită Kosovoul să intensifice în continuare lupta împotriva criminalității organizate. În domeniul judiciar, Consiliul invită Kosovoul să îmbunătățească punerea în aplicare a instrumentelor existente pentru a proteja integritatea, independența și eficiența sistemului judiciar, inclusiv prin modificări legislative adecvate, și salută angajamentul guvernului de a da curs recomandărilor Comisiei de la Veneția și de a coopera cu UE. Kosovoul ar trebui să continue reforma administrației publice, intensificând eforturile de instituire a unei funcții publice profesioniste, responsabile și orientate către cetățeni, în conformitate cu standardele europene și internaționale.
97. Consiliul invită Kosovoul să abordeze deficiențele recurente ale procesului electoral și să pună în aplicare recomandările aferente ale misiunilor UE de observare a alegerilor înainte de următoarele alegeri prevăzute pentru 2025. În acest context, Consiliul salută crearea de către Adunare a unui comitet ad-hoc pluripartit care să lucreze la aceste reforme. Consiliul încurajează toate partidele politice să colaboreze pentru a consolida și mai mult rolul legislativ al Adunării, precum și rolul său de supraveghere, și să acorde prioritate legislației esențiale, în special în ceea ce privește reformele legate de UE, în cazul cărora ar trebui să se caute un sprijin pluripartit.
98. Consiliul salută condamnarea fermă de către Kosovo a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, orientarea sa geostrategică clară, precum și alinierea sa voluntară la măsurile restrictive ale UE și continuarea punerii în aplicare a acestora, în special împotriva Rusiei și Belarusului.

¹ Asterisc și notă de subsol incluse în partea introductivă.

99. Consiliul ia act de faptul că economia Kosovoului a cunoscut o redresare economică puternică după pandemie, dar că perspectivele de creștere din 2022 s-au deteriorat. Provocările economice globale actuale evidențiază necesitatea de a aborda în continuare problemele structurale de lungă durată, în special în ceea ce privește securitatea energetică, dar și lipsa diversificării economice, dependența de fluxurile financiare externe și de economia informală larg răspândită, precum și provocările din domeniul supremației legii, inclusiv corupția.
100. Consiliul invită Kosovoul să aprobe rapid o strategie energetică ambițioasă și orientată spre viitor și să crească ponderea surselor regenerabile în mixul său energetic. Sunt necesare eforturi susținute pentru a asigura securitatea aprovizionării, pentru a diversifica sursele, pentru a îmbunătăți funcționarea pieței interne a energiei și pentru a dezvolta rețelele energetice și eficiența energetică.
101. [Consiliul sprijină liberalizarea vizelor pentru Kosovo și recunoaște importanța acestora pentru cetățenii kosovari. Consiliul așteaptă cu interes o negociere rapidă și reușită cu Parlamentul European cu privire la modificările necesare ale Regulamentului (UE) 2018/1806.]
102. Consiliul încurajează Kosovoul să depună eforturi suplimentare pentru a pune în aplicare pe deplin cadrul juridic privind drepturile fundamentale, în conformitate cu standardele europene, precum și pentru a îmbunătăți coordonarea și supravegherea. Trebuie să se depună mai multe eforturi în special pentru a asigura protecția deplină a patrimoniului cultural și religios, protecția drepturilor persoanelor care aparțin comunităților nemajoritare, inclusiv a romilor și a așkalilor, ale persoanelor strămutate și ale persoanelor LGBTI, precum și egalitatea de gen în practică. Mecanismele existente în domeniul drepturilor omului trebuie consolidate în continuare.

103. În ceea ce privește dialogul facilitat de UE, Consiliul salută continuarea dialogului și felicită pentru angajamentul lor Înaltul Reprezentant și RSUE pentru dialogul Belgrad-Priștina și alte chestiuni regionale din Balcanii de Vest. Consiliul se așteaptă ca Kosovoul să se angajeze fără întârziere în dialogul facilitat de UE, cu bună-credință și cu deschidere către compromis în vederea ajungerii la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Serbia cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE. Acest acord ar trebui să abordeze toate chestiunile nesoluționate și să contribuie la stabilitatea regională. Acest lucru este esențial pentru a permite Kosovoului și Serbiei să avanseze pe căile lor europene respective. Consiliul își reiterează așteptarea fermă ca toate acordurile anterioare să fie pe deplin respectate și puse în aplicare fără întârziere și ca părțile să se angajeze în mod constructiv în soluționarea tuturor litigiilor lor bilaterale. Consiliul invită ambele părți să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea duce la tensiuni și violență, precum și de la o retorică care nu favorizează dialogul. Consiliul le reamintește ambelor părți responsabilitatea lor comună de a asigura pacea și stabilitatea.
104. Consiliul reiterează importanța activității Camerelor Specializate pentru Kosovo și a Parchetului specializat și sprijinul său pentru activitatea acestora. Continuarea cooperării depline a Kosovoului pentru a le permite acestora să își îndeplinească mandatul este o dovadă importantă a angajamentului Kosovoului față de supremația legii și față de încetarea impunității.
105. Consiliul încurajează Kosovoul să elaboreze o strategie pentru justiția de tranziție, inclusiv o abordare cuprinzătoare pentru abordarea trecutului său. Consiliul atrage atenția asupra necesității de a continua progresele în cadrul dialogului intern.
106. Consiliul reamintește importanța cooperării strânse a Kosovoului cu misiunea EULEX, precum și cu alți actori internaționali relevanți.
107. Consiliul reamintește importanța cooperării regionale și a relațiilor de bună vecinătate și încurajează Kosovoul să se implice activ și constructiv în activitățile de cooperare regională.